

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 175. Superior, cujus consensus in alienatione necessarius, quotuplex, & quotupliciter ab eo præstetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

pris & gratis concedenda, ex Barbof. *Juris Eccl.* l. 3. c. 30. n. 15. testetur Reiffenst. *h. t.* n. 48. Ceteri verò casus spectant necessitatem alienationis, ut si res relicta vel comparata, ut alienetur. V. g. pecunia pro emendis bonis immobilibus, Delb. n. 16. Si relicta cum obligatione ea permutandi. Si relicta per modum fideicommissi, ut alteri post certum tempus, vel etiam certa conditione posita sit restituendum, utpote quod elapso tempore, vel posita conditione non est amplius Ecclesie Delb. l. c. à n. 19. Si est indivisum in manu secularis, qui vult rem illam vendere. Delb. n. 22. citans Bordon. *resol.* 27. à n. 3. Si empti cum pacto de retrovendendo; cum retrovenditio non sit rigorose venditio, sed & contractus à priori distinctus, sed rescissio prioris contractus, ut Bordon. l. c. & Redoan. l. c. q. 66. n. 9. quamvis etiam probabiliter, si non probabilius, ut Delb. num. 24. contrarium, & quòd retrovenditio sit propriissime alienatio, & hinc etiam pro retrovenditione exigatur Ludemium, sentiant Menoch. *Tom. 1. conf.* 13. n. 6. Ricc. *decis.* 52. Si sit difficilis recuperationis, vel incerta, & intercedat pactum, quòd laicus emptor eam suis expensis & periculo recuperet. Delb. n. 24. citans Nald. *v. alienatio.* n. 9. & Gavant. *in man. Episcoporum. v. alienatio.* n. 42. De cetero inter casus, in quibus opus non est solennitatibus, numerandum non esse illum, quando constat manifestè alienationem fieri in utilitatem Ecclesie, contra Mullerum dictum est supra. q. ante hanc penult. resp. 4.

Quaest. 174. Quenam sint in specie solennitates juris ad licitam validamque rerum Ecclesie alienationem requisita?

R Esp. sunt sequentes: Prima est, ut precedat tractatus capitularis, seu communis deliberatio Praelati cum Capitulo seu conventu collegialiter congregato, qua auditis & discussis hinc inde rationibus & conditionibus examinetur, num subsistat necessitas vel utilitas, seu justa causa alienandi hanc vel illam rem immobilem, vel mobilem pretiosam, quæque præ reliquis sit alienanda. c. *sine exceptione.* 12. q. 2. *clm.* 6. *h. t. c. 1. § 2. h. t. in 6. c. una. de his que sunt à Pral.* Gl. *v. tractatu.* Abb. *ibidem* num. 6. Molin. *de just. tr.* 2. d. 468. num. 5. Huic tamen tractatum non requiri in alienationibus temporalibus seu ad tempus, vel ad vitam hominis factis, sed tantum consensum capituli postea subsequentem sufficere, cum Gl. *in c. 1. h. t. in 6. v. perpetuus.* & Franco *ibidem.* num. 3. 15. & 16. ait Pirh. *h. t. num.* 17. Per se autem loquendo, sufficit esse unicum; cum jura de eo faciant mentionem tantum in singulari. Sylv. *v. alienatio.* n. 10. Molin. *cit. d.* 468. Vasq. *l. c. du.* 12. n. 41. Less. *l. c. c. 24. du.* 11. n. 63. & alii, quos citat & sequitur Delb. c. 17. du. 9. *in resol. difficult.* n. 2. Porro in dubio non præsumitur, tractatum illum antecessisse, sed id probari debet, vel de eo constare. Abb. *in c. ea. de his que sunt à Pral.* num. ult. Pirh. *h. t. num.* 18. Necessarium tamen non est, spectato jure communi, ut de præcedente tractatu fiat speciale instrumentum, sed sufficit in eodem instrumento alienationis de eo fieri mentionem. Pirh. *l. c.* citato Suar. *Tom. 4. de relig. tr.* 8. l. 2. c. 27. num. 8.

contra Rebuff. Quòd si nec de eo mentio fiat, non sufficit in instrumento narrari esse factam alienationem ob necessitatem vel utilitatem Ecclesie. Laym. *d. de reb. eccl. non alien. thes.* 14. Pirh. *l. c.* citatis alis. Secunda est consensus capituli, scilicet Canonicorum, si res alienanda est Ecclesie Cathedralis vel collegiæ, religiosorum, si est conventus; clericorum beneficiatorum, si est Ecclesie Parochialis plures beneficiatos habentis, hic consensus qualiter præstari debeat, cæteraque ad eum spectantia satis explicata ad *tit. de his que sunt à Pral.* Tertia est subscriptio, de qua æque actum ibi. Quarta est consensus superioris, cujus nomine venit hic, qui ex munere publico præest Ecclesie, cujus res alienanda. Abb. *in c. nulli h. t. num.* 6. Delb. *l. c. num.* 14. Pirh. *h. t. num.* 32. *in fine.* Quinta solennitas, ut constat ex Extrav. *ambitiosa.* consistit in consensu Apostolico requisito & obtento. circa quas duas solennitates posteriores quia plura examinanda veniunt, de his erunt quæst. seq. Porro posse his solennitatibus juris de consuetudine addi alias, si cederent in utilitatem Ecclesie; non, verò posse per consuetudinem aliquam demi ex expressis. c. *sine exceptione.* sed esse talem consuetudinem invalidam, cum Jo. Aud. & aliis, ait Fagn. *in c. nulli. h. t. n.* 10.

Quaest. 175. Superior hic quotuplex, & quotupliciter illius consensus in alienationem necessarius ab eo præstetur?

R Esp. Superior hic alius est, per quem ei, qui immediatè præest Ecclesie alicui particulari, confertur potestas alienandi, quâ aliàs caret; eò quòd ejus potestas restricta sit ad actus non tendentes ad rerum distractiones. Qualis in Societate JESU est Præpositus Generalis, à quo superiores locales. V. g. Rectores accipiunt potestatem alienandi quâ aliàs caret, ut patet ex *Constit. Gregorii XIII.* quæ incipit: *Apostolica Sedes. edua* 18. Dec. 1576. & talis superioris consensus, utpote in quo fundatur ipsa contrahendi & agendi potentia, absolvi & jure natura necessarius est, utpote ex ejus, & consequenter potentie defectu provenit nullitas alienationis maxima & insanabilis. Vantius *de nullit. ex defectu juris d.* num. 6. Wiestn. *h. t. num.* 69. Alius est superior, qui est potestatem alienandi non conferat administratori seu Praelato inferiori, utpote de se habenti potentiam alienandi; est tamen & hujus consensus necessarius, non quidem jure nature, sed positivo tanquam rationem habens merè solennitatis præscriptæ, seu etiam conditionis, sine qua non, ut potentia hæc in actum validum exeat, alienator res Ecclesie suæ. Talis respectu ecclesiarum & monasteriorum non exemptorum est Episcopus in propria diocesi, vel alius Praelatus jurisdictionem quasi episcopalem habens in territorium & populum pleno jure sibi subiectum. item Sede episcopali vacante, capitulum, cum alienationi præstare auctoritatem, non sit actus ordinis, sed jurisdictionis episcopalis, quæ residet Sede vacante penes Capitulum juxta c. *his que. § c. cum olim. de major. & obed.* Pavin. *de off. & potest. Capit. Sed. Vac.* p. 1. q. 10. n. 12. item Vicarius Capituli Sedis Vacantis ex hujus commissione generali; non

non vero officialis seu Vicarius Episcopi sine hujus speciali commissione. Unde notandum, superiorem duplici modo posse præstare auctoritatem suam vel consensum alienationi. Primò tanquam qui ipse alienet, seu sit principalis Author alienationis. V. g. Episcopus alienans bona ad mentem suam spectantia cum consensu Capituli Cathedralis. Vel alienans bona ecclesiæ inferioris sibi subiectæ vacantis, constituto ei defensore, cum consensu Capituli vel conventus ejusdem ecclesiæ. Secundo modo, ut ipse non alienet, sed Capitulum aut Prælatus seu Rector, vel parochus ecclesiæ inferioris; ipse verò superior, qui ecclesiam ex officio publico seu tanquam administrator publicus & universalis omnium ecclesiarum (qualis est Episcopus similisve Prælatus respectu omnium ecclesiarum seu diocesis) tantum consensum suum (qui in eo casu dicitur auctoritas juxta Gloss. in c. 1. h. t. in 6. v. tractatus. ubi ait: *consensus est etiam minorum, sed auctoritas tantum majorum seu superiorum*) prætet. Quam auctoritatem superioris expressè, imò in scriptis dandam, si non quò ad substantiam, saltem ad probationem requiri, cum Laym. thes. 30. ait Pirh. h. t. num. 44. Porrò inter utrumque modum præstandi consensum hæ sunt differentia. Quòd ubi Prælatus seu rector ipsemet alienat tanquam principalis author alienationis, ejus consensus necessàriò intervenire debeat in ipso contractu, utpote pertinens ad illius substantiam; cum utriusque contrahentis consensus sit de essentia contractus. Si verò ipse non alienet, seu non est author principalis alienationis, ejus consensus seu auctoritas, ex post supervenire possit, non secus ac consensus Capituli. Pirh. loc. cit. citans Franc. in c. 1. h. t. in 6. num. 12. Item ubi alienatio faciendâ ab ipso Prælato, & ipse non consentit, alienatio facta v. g. à Capitulo, indubitanter sit irrita omni jure, etiam naturali ob defectum potestatis effectricis seu constituentis contractum, dum nimirum sic deficit voluntas partis unius seu alterius ad contrahendum necessaria. Si verò Prælatus habens potestatem administrandi res ecclesiæ alienet, non petito vel non impetrato consensu superioris, secundum probabilem, de qua supra, si alioqui non cedat in damnnum ecclesiæ, valida erit, usque dum per sententiam rescindatur alienatio.

Quæst. 176. An & cuius superioris consensus præcedere debeat actum alienationis?

R Esp. Consensum seu auctoritatem superioris tribuentis inferiori potestatem alienandi absque eo, quòd ipse alienet, necessàriò præcedere debere extra dubium est; cum absque eo non deur potentia alienandi. Consensum verò illius, qui ipse alienat, non tam præcedere, quàm intervenire debere in ipso actu, constat ex jam dictis; quia non habet se per modum mere solennitatis requisita, uti se habet consensus Capituli, sed spectat ad formam, ita ut ne quidem per modum rati habitationis subsequi possit. Consensus denique superioris, neque concedentis potestatem alienandi, neque per se alienantis (qualis videtur consensus Pontificis) quamvis, ut alienatio valeat, præcedere eam debeat, videtur tamen etiam supervenire posse eidem per modum rati-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

habitationis. An verò valeat alienatio facta sub hac forma: *salvo assensu Sedis Apostolicæ*: quia refertur ad tempus habile, in quo nimirum obtentus fuerit assensus Sedis Apostolicæ, dubitatur. Respondet Delb. c. 17. du. 1. num. 45. & seq. Quòd factum tempore inhabili, sed relatum in tempus habile validum sit pro tempore habili, si jure illud non irritetur, qualiter in præsentem casu irritetur alienatio facta sine consensu Apostolico. Quòd verum est; si habeat se hic assensus ut forma alienationis, pro ut alitit Delb. De cætero alienationes factas sine consensu Apostolico, etiam cum clausula: *reservato Sedis Apostolicæ consensu*: irritas esse, si ante obtentam confirmationem possessio rei ecclesiasticæ tradita fuerit, absolute docet Barbol. de parochis. c. 23. num. 41. vide me in foro benef. p. 1. quæst. 46. num. 3. Secus tamen videtur, si haberet se ut mera solennitas. Rationem verò & modum, quo potest contractus alienationis celebrari sub dicta forma: *Salvo Sedis Apostolicæ assensu*: tradi à Quarant. v. alienatio. n. 10. ait Delb. num. 47.

Quæst. 177. An & cuius superioris consensus sit necessarius Episcopo alienanti?

R Esp. Episcopo alienaturo bona suæ aut etiam capitularis mentæ, ubi usu recepta *Extrav. ambitiosa*. prohibita est Episcopo alienatio, etiam cum causa & aliis solennitatibus sine beneplacito Apostolico Fagn. in c. nisi essent. de præb. num. 56. cum communi. Item vi juramenti, quòd Episcopi aliique Prælati, qui à Papa confirmantur, præstare debent in consecratione sua de non alienando bona ecclesiastica quovis modo, etiam cum consensu Capituli, inconsulto Papa. Pirh. h. t. num. 57. de quo tamen juramento plura infra. Præscindendo tamen à tali juramento, & ubi usu recepta non est dicta *Extrav.* Episcopo, neque consensu Archiepiscopi, neque Papæ opus est; cum de hoc nihil in jure expressum. Sed solum ad alienationem ab Episcopo faciendam exigitur consensus Capitularis vel clericorum & eorum subscriptio, ut patet ex c. sine exceptione 12. quæst. 2. & c. 1. de his quæ sunt à Præl. & ibidem. Innoc. & Host. His non obstante *Can. hujusmodi*. §. quòd si. 10. quæst. 2. Requirente ad talem alienationem comprobationem & subscriptionem duorum vel trium comprovincialium aut vicinorum Episcoporum. utpote qui *Can.* contraria consuetudine seu non usu hominum memoriam excedente abolitus est teste Redoan. apud Wiertner. num. 76.

Quæst. 178. An & cuius superioris consensus ad alienationem faciendam ab Ecclesia, monasterio aut Prælato exempto necessarius?

R Esp. primò: Ad alienationem faciendam, dum ecclesiæ vel monasterium habet quidem suum immediatum Prælatum. V. g. Abbatem vel Præpositum, unà tamen cum illo exemptum est à jurisdictione Ordinarii, seu subiectum immediatè Papæ, si alium sui Ordinis superiorem generalem non habet, alienatio bonorum immobilium aut mobilium pretiosorum sit quidem per illos

N

illos